

Dårt behov av positiva förvänt- ningar

**Kan vi leva ett
självbestämt liv? Vem
tror på att vi kan?**

Skedorna finns

Det finns en benägenhet bland allmänheten men även hos experterna och framför allt hos oss själva att underskatta våra resurser och vår förmågan att lära oss något nytt. Visserligen blir man skadad av en uppfostran i ett överbeskyddande föräldrarhem eller ett liv på en institution. Jag själv har tillbringat fem viktiga år, från mitt 17. till mitt 22. levnadsår, på en sjukhusavdelning - för barn t o m. Jag blir fortfarande rasande när jag tänker på hur jag blev hämmad i min utveckling som människa, som man. Hur mycket förakt för mig själv, vilket dåligt självförtroende jag fick impräntat under den tiden. Hur många år det tog att komma över det värsta, hur mycket arbete som fortfarande återstår!

Att kunna misslyckas

Vi människor är inga statiska varelser, så länge vi lever finns det hopp om förändring. Men för att kunna repa oss efter sådana djupa skador måste vi ha möjligheten att själv formulera vad vi behöver, vad vi vill uppnå. Vi måste få chansen att testa vilka planer är som realistiska och vad som tills vidare måste förbli dröm. Det innebär att vi måste kunna misslyckas. Man kan

ju aldrig lyckas om det inte finns motstånd, svårigheter och en reell chans att misslyckas. Utan att lyckas med något som man ha åstadkommit alldeles själv kan man inte förvärva självförtroende.

Vad duktig du är !

Vi måste alltså ha rätten till att kunna misslyckas. Men samtidigt behöver vi uppmuntran och tron på att vi kan lyckas. Men hur ofta möter vi positiva förväntningar från vår omgivning? Vi alla känner igen de situationer där folk blir förvånade över att en som är så fruktansvärt handikappad att den måste sitta i en elstol kan läsa på universitet, ha ett yrke - kan överhuvudtaget öppna munnen och tala ! Hur duktig du är, får man höra. Fast de rör sig om saker som man tar för givet för alla jämnåriga. Det måste ju betyda att man inte förväntat sig det minsta.

STIL bara för eliten ?

Det finns alltså anledning att tro att många i vår omgivning inklusive sådana personer som har det som sitt yrke att bistå oss överdriver de svårigheter som vi kommer att möta när vi lämnar föräldrarhemmet eller flyttar från en institution till ett normalt liv. När jag berättar vad STIL-projektet går ut på, får jag ofta reaktionen att det är ingen lösning för alla. Det är enbart ytterst få som kan klara det. Så talar ofta människor som har det som yrke att hjälpa oss. (Det finns undantag - läs om detta i "månadens ros".)

Ska jag vara svag så att du ska känna dig stark?

Vilket intresse har de när de vill se oss som svaga och osjälvständiga? Inte behöver de vara rädda om sina arbetsplatser. Det finns mycket i samhället där människor som har den rätta attityden och utbildningen kan engagera sig i. Kan det finnas ett behov att veta att det finns "svaga" människor? Är det inte så att om man kan hjälpa en som är "svag", då får man känna sig "stark". Ju "svagare" min skyddsling är i mina ögon, desto "starkare" blir jag.

STIL har inga klienter

Vi måste vara mycket uppmärksamma på sådana tendenser hos oss själva. Jag känner till föreningar som har en icke-funktionshindrad kurator på kontoret för att hjälpa medlemmarna. Ibland har jag hört att medlemmar betecknas som "klienter" - ja t o m "patienter"! Inom STIL får vi aldrig dela in kamrater i medlemmar och klienter. Vi förväntar oss att de som kommer till STIL gör det för att kämpa för sin egen sak. STIL kan inte göra något åt dig. Det är endast du själv som kan det - om det ska verkligen bli en förändring i ditt liv. Du har resurser. Använd dem, så att även vi andra kan ha nytta av dem.

Adolf